

KÉPEK: SEA SHEPHERD GLOBAL

⊕ SZÖVEG: KRISTÓF VERONIKA

A GRIND A HAGYOMÁNYOS VADÁSZATTÓL A VÉRFRDŐIG

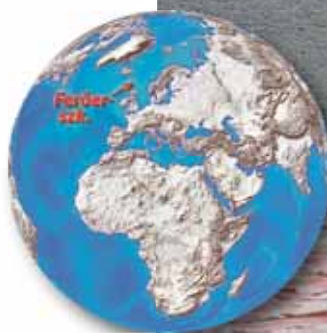
A Dán Királysághoz tartozó Feröer-szigetek viszontagságos időjárású, termőföldben szegény térség az Atlanti-óceán északi részén, félúton Skócia és Izland között. Az évszázadokon át tartó elszigeteltség megkeményíthette a zárt közösség lakóinak lelkét

A megélhetési Grind

A ferőerieknek mindig is a tenger nyújtotta az elsődleges élelemforrást – a birkatenyésztésből származó húsmennyiség ehhez másodlagos volt. Táplálékszerzésük egyik módja a beűzéses delfinvadászat volt, melyet Grindadrápnak, röviden Grindnek neveztek.

Évszázadok hagyományai és tapasztalatai alapján a dombtetőről pásztázták a tengert, és ha felfedeztek egy gömbölyűfejű hosszúsárnyú delfincsaládot, riadóláncban értesítették a környező települések férfijait. Egy részük parányi csónakokkal kihajózott, körbevették, fémrudakkal csapkodva megzavarták a cetek tájékozódási képességét, majd a rémült áldozatokat könnyedén bekényszerítették a sekély öblökbe. Ott már várt rájuk a késekkel, baltákkal felfegyverzett csoport, és berohantak a vízbe, s megölték a zsákmányállatokat. Mindebben számos korosztály vett részt, még gyermekek is: akár már 3-4 éves korukban megkezdheték a késes „gyakorlást”.

A mészárlás végeztével a nagy becsben tartott zsákmányt feldarabolták, és minden részét igazságosan szétosztották a települések lakói között – élelemként.

BEŰZÉSES MÓDSZER

Ami egykor evezős csónakokkal és nagy erőfeszítés árán ment, ma a gyors motorosokkal gyerekjáték: behajtani a megfelelő, sekély öblökbe a levadászandó csapatokat (jobbra fent)

VÖRÖS VÍZBEN

A Grind ma is közösségi alkalom: a faluközösség szinte egyként veti rá magát a zsákmányra (lent)

Feröer-szigetek vagy Dánia?

A Feröer-szigetek földrajzi elszigeteltségét felszámolta a közlekedés modernizációja! Dánia a világ élvonalába tartozik az egy főre jutó nemzeti jövedelem tekintetében, és ma a Feröer-szigetek lakossága még az anyaországénál is magasabb életszínvonalon él. Dánia tagja az Európai Uniónak, melyben a ceteknek nemcsak a meggyilkolása, de a zaklatása is törvénysértés! A Feröer-szigetek pedig Dánia része, s így nagyvonalúan részesül az európai uniós támogatásokból.

Tehát akkor napjaink Grindje uniós szabályszerűség is? A hivatalos dán álláspont szerint a Feröer-szigetek a cetmészárlás tekintetében nem tartozik az Európai Unióhoz. Ráadásul a Grindhez Dániának semmi köze! Ez a kijelentés már önmagában is elentmondó, amit csak még tovább súlyosbít, hogy az anyaországtól független helyi rendfenntartó szerv sem létezik! A Feröer-szigeteken szolgálatot teljesítő rendőrök a dán képzésből kerülnek ki és a dán rendőrség kötelékébe tartoznak, a szigeteken lefoly-

tatott bírósági tárgyalásokat pedig dán tisztviselők vezetik.

A feröeri lakosok abban az egyedülálló helyzetben vannak, hogy két útlevél közül választhatnak, de egyszerre mindkettőt nem birtokolhatják. A zöld színű „nem európai uniós, dán-feröeri” útlevél formátuma megegyezik a Dánia EU-csatlakozása előtti dán útlevéllel. A normál, bordó színű dán útlevél révén viszont feröeri lakhelyű dán állampolgárrá válnak, ezáltal egyben automatikusan EU-s polgárnak is számítanak, és élvezhetik az uniós polgárság nyújtotta előnyöket. A többség nyilvánvalóan a bordó útlevelet választja.

A Grind napjainkban a Dánia által a térségbe irányított haditengerészeti egység és a Feröer-szigeteken tartózkodó dán rendőrség védelme mellett zajlik. 2015-ben ráadásul szigorú Grind-védelmi törvényt született, mely elítéli az esemény megzavarását, bármilyen akadályozását, és bárki, aki felfedez a feröeri partok mentén egy delfincsapatot, köteles jelen-

teni a Grind-mesternek. A bejelentés elmulasztása büntetéssel sújtható. Ám már most világos, hogy e törvény csak tovább szítja a feszültségeket, s a Sea Shepherd önkéntesei helyett leginkább – az egyébként jelentős bevételt hozó – turistahajók utasait tartja távol! Volt olyan nagy utazásszervező társaság, amely azonnal törölte ez évi feröeri programjait – a Grind elfajulására és az új dán törvényre hivatkozva.

Mindezek ismeretében nem meglepő, hogy a Grindnél jelenleg nem létezik „dánabb” ügy.

FEGYVERES ŐRSZEM

A dán haditengerészet a hagyományörzés védelmében erőt fitogtat és be is avatkozik

HALÁLOS CSAPDÁBAN

A sekély vízbe terelt, megzavarodott és megfeneklett állatokat hentesek csapatai várják, ám a cethús már nem része a mindennapi menünek

A Grind mint céltalan vérfürdő

Az egykor elszigetelt feröeri lakosságnak évszázadokig szüksége volt a delfinhúsrá mint alapélelemre. Ám a 20. század közepe óta már itt is bárki hozzájuthat a modern technológiákhoz és minden ételmszerhez, ami csak egy európai asztalra kerülhet. A delfinmészárlás hagyománya mégis kitart!

A Feröer-szigeteken évi mintegy 1000 egyedes vadászati kvótával összesen 23 öblöt jelöltek ki lehetséges Grind-helyszíneként. Erre tulajdonképpen az év bármely napján sor kerülhet, de az időjárási viszonyok és a cetek vándorlása miatt a júniustól szeptember végéig tartó időszakra koncentrálódik.

A dombtetőkön álló őrszemek helyett ma a kompok-hajók személyzete figyelés és jelenti a ha-

lálzónába tévedő delfincsaládok útvonalát a Grind-mesternek. A delfinvadászok sem lélekvesztőkkel, hanem gyors motorcsónakokkal és jet skikkel hajóznak ki, hogy körbevegyék és járműveik motorjának zajával megzavarják a cetek tájékozódási képességét, és az állatokat a sekély öblökbe, a „hentesekhez” kényszerítik.

A delfintetemetek a parton kibelezik, s kezdődhetne a darabolás és az osztozkodás. Ám valami egészen más történik! Az emlősdarabokat – néhány étkezési célból megtartott kivételével – tárgoncával összehordják és elégetik, vagy épp visszadobálják a tengerbe. Ugyanis a cetek testében bizonyítottan nagy mennyiségben felgyülemelő

HÚS A PARTON

Tetemek – elszállításra és megsemmisítésre várva.

A közösségi hagyomány zsákutcája: a hús ma már fogyaszthatatlan, ezért elégetik vagy a tengerbe dobják

DARABOKBAN

Gömbölyűfejű hosszúsárnyú delfinek maradványai a vérfürdő után.

A sikeres vadászat utáni élelmiszer-feldolgozás azonban elmarad (balra)

mérgező nehézfém-tartalom (például higany és PCB) miatt a dán egészségügyi minisztérium 2008 óta tiltja a delfinek fogyasztását. Ismerve a feröeri makacsságot, kétszintű szabályozást ír elő azoknak, akik az agykárosodás, daganatos betegségek és születési rendellenességek veszélye ellenére sem hajlandóak lemondani e húsforrásról:

1. Szigorúan óvakodniuk kell a fogyasztástól a kiskorúaknak és mindazoknak, akik még gyermeket szeretnének.

2. Havi egy, maximum két alkalommal fogyaszthatják az idősebbek (és utódot nemzeni már nem akaró felnőttek).

A delfinek védelmében

A szó klasszikus értelmében véve fegyvertelen Sea Shepherd-önkéntesek évek óta visszajárnak a Feröer-szigetekre, jelenlétükkel akadályozni és a közfigyelmet felkeltve dokumentálni a delfinmészárlást.

Eközben a feröeri lakosság egyre növekvő hányada értette meg a modern Grind súlyos természet- és országimázs-romboló hatását: kifejezetten örülnek a Sea Shepherd jelenlétének. A Grindben részt vevők és a védelmükben intézkedő dán rendőrök, valamint haditengerészeti egységek viszont fizikai erőszakkal igyekeznek megfélemlíteni az önkénteseket.

A 2015-ös misszió, az Operation Sleppid Grindini a Sea Shepherd történelmének legnagyobb

PART MENTI VÉGJÁTSZMA

Dán rendőrök terítik földre a Sea Shepherd önkénteseit, köztük az akció vezetőjét, az ezután bíróságilag kiutasított Rosie Kunneke-t (jobbra)

szabású feröeri jelenléte volt. De ugyanez igaz a dán haditengerészetre is! A delfinvédő akció szárazföldi egységeit a dél-afrikai Rosie Kunneke vezette, akit az új, Grind-őrző törvény alapján, gyorsított bírósági eljárásban bűnösnek találtak, s a Grind akadályozása miatt augusztus 14-én három európai uniós önkéntessel együtt kiutasítottak a térségből.

SAM SIMON
A Sea Shepherd Grind-zavaró hajója
riasztó festésű, de fegyvertelen
– szemben a Grindet védő hatóságokkal

Ám a tiltakozó, zavaró jelenlét nem volt hiábavaló: az 1000 egyedest vadászati kvótának (a szezonzárásig, szeptember közepéig) csak az 50%-át teljesíthették!

Paul Watson kapitány, a Sea Shepherd Conservation Society alapítója még augusztusban egy francia televíziócsatorna műsorában nyilvános vitára hívta a Feröer-szigetek képviselőjét. Lehetőséget kínált neki arra, hogy a közvélemény előtt érveljen a Grind kulturális, identitáshordozó szerepe mellett! A feröeriek – hasznosnak ítélve a találkozót – elfogadták a meghívást, ám az élőadás napján részvételi feltételül szabták, hogy a csatorna vegye le a műsoráról a Grindet bemutató filmet, és ne közvetlenül Paul Watsonnal kelljen kommunikálniuk. Miután a tévétársaság ebbe nem egyezett bele, viszályt kaptak a nyilvános vitától.

Annak ellenére, hogy Watson felajánlotta, hogy bárki, Grindben érintettel hajlandó leülni televíziós vitára, még senki sem használta fel az alkalmat, hogy megvédje a véres tradíciót! ⊕

www.seashepherd.hu

www.facebook.com/SeaShepherd.HU